

## Norge er klar for en arbeidslivsreform

Arbeiderpartiet vil invitere til en ny samfunnskontrakt for et trygt og anstendig arbeidsliv, inkludering av alle og økt kompetanse, gjennom et tett og forpliktende samarbeid mellom myndigheter, arbeidsgivere og arbeidstakere. Det må lages en ny og effektiv plan mot sosial dumping og vi skal sammen sørge for kompetanseløft for mennesker i jobb og de som ønsker å komme i jobb.

1. Vi skal ha en særskilt innsats overfor dagens unge. De skal møte et arbeidsliv som er trygt, forutsigbart og som gir en lønn å leve av. Det skal tilbys hele, faste stillinger i et arbeidsliv med høy organisasjonsgrad.

Derfor går Ap inn for å:

- a. Styrke arbeidsmiljøloven ved å tydeliggjøre arbeidsgiveransvaret, stramme inn på anledningen til å omgå arbeidsgiveransvaret ved å organisere ansatte i egne selskaper og som enkeltmannsforetak, fjerne den generelle adgangen til midlertidige ansettelser, gjeninnføre kollektiv søksmålsrett.
- b. Benytte seriøsitetskrav og krav om tariffavtale også ved innkjøp av tjenester til offentlig sektor, herunder helse- og omsorgssektoren. Tillitsvalgte i virksomheter som kjøper inn tjenester gis innsyn i kontrakter og lønns- og arbeidsvilkår hos leverandøren.
- c. Doble fagforeningsfradraget og lage en forpliktende plan sammen med partene i arbeidslivet for å øke organisasjonsgraden blant unge.
- d. Styrke unges vei inn i et seriøst og organisert arbeidsliv gjennom å trekke arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene inn i skoler og utdanningsinstitusjoner og den norske arbeidslivsmodellen inn i relevante læreplaner.
- e. Innføre nullvisjon for hardt skadde og døde i norsk arbeidsliv. Økt krav om opplæring av HMS fra arbeidsgivere for unge arbeidstakere og økt prioritering av unge arbeidstakeres arbeidsforhold fra Arbeidstilsynet.
- f. Sette i gang en maktutredning for arbeidslivet der maktbalansen mellom arbeidsgiver og arbeidstaker kartlegges. Utredningen skal blant annet se på organisasjonsgrad og påvirkningsmuligheter, arbeidstakernes medbestemmelse, bedriftsdemokrati, overvåkning av arbeidstakerne, hindre mot organisering og amerikanisert ledelse.

2. Vi skal verne den norske arbeidslivsmodellen mot uthuling. EØS-utvidelsen i 2004 har endret det norske arbeidslivet. Det må settes inn tiltak for å sikre at alle arbeidstakere i Norge har en trygg arbeidshverdag. Myndighetene må utnytte handlingsrommet innen EØS for nasjonale tiltak. Slik kan internasjonale avtaler bidra til å styrke grunnpilarene i det norske arbeidslivet. Dessverre benytter ikke dagens regjering handlingsrommet som finnes og derfor er det avgjørende at Stortinget er aktive for å sikre norske interesser. Dersom det oppstår motstrid mellom våre ambisjoner for et trygt og seriøst arbeidsliv og nye pålegg fra EU vil hensynet til norske arbeidstakere være det viktigste for Arbeiderpartiet.

Derfor går Ap inn for å:

- a. Samarbeide tett med fagbevegelsen for å styrke lønns- og arbeidsvilkår i utsatte bransjer gjennom å gjøre allmenngjøringsordningen mer effektiv, innføre solidaransvar for byggherrer, styrke Lønnsgarantifondet og ha ytterligere tiltak innen utsatte sektorer som blant annet transportsektoren.
  - b. Innføre regler om at det ved offentlige byggeprosjekter skal snakkes norsk som arbeidsspråk blant ansatte i nøkkelposisjoner og stille krav om at utenlandske arbeidstakere skal gis opplæring i norske HMS-regler og norsk språk. Det skal stilles krav om kurs i det organiserte arbeidslivet ved større offentlige oppdrag.
  - c. Ha en full gjennomgang av ID-arbeidet, med målsetning om å motvirke identitetstyveri og –forfalskninger og sørge for tydelige nasjonale krav til hvordan ID-kontroll skal gjennomføres.
  - d. Gjennomgå arbeidsmiljøloven for å sikre at flest mulig av bestemmelsene skal gjelde fra dag en for utenlandske arbeidstakere på kortere arbeidsoppdrag i Norge.
  - e. Sikre at Stortinget kommer tidligere på banen i viktige EØS-saker slik at man kan påvirke forhandlingene i EU og utnytte handlingsrommet for å sikre den norske arbeidslivsmodellen. Arbeiderpartiet vil ikke akseptere endringer som innebærer svekkelser av norsk evne til selv å regulere forhold i arbeidslivet gjennom lov eller tariffavtale.
3. Vi skal gi alle mulighet til å lære gjennom hele arbeidslivet for å møte nye og økende krav. De som ikke er i jobb må kvalifiseres for arbeidslivet og de som er i jobb må sikres kompetansen som trengs for et langt arbeidsliv. Både formell og uformell kompetanse må anerkjennes. For å unngå økende forskjeller mellom de som er i arbeidslivet og de som vil inn foreslås to løft som innebærer at folk skal «lære på jobb» og «lære på vei til jobb».

Derfor går Ap inn for å:

- a. «Lære på jobb». Det etableres et kompetansefond som skal sikre kompetanseutvikling hos arbeidstakerne der alles arbeidsevne blir tatt i bruk, den enkelte kan stå lenger i arbeid og at næringslivets konkurranseevne og kvaliteten på offentlig sektor styrkes. Gjennom fondet stiller myndighetene opp med finansiering og arbeidsgiverne gir arbeidstakerne mulighet til kompetanseutvikling i arbeidstiden. Det organiserte arbeidslivet gis en sentral rolle i satsingen.
- b. «Lære på vei til jobb». Det foreslås et nasjonalt løft for å sikre personer som står utenfor arbeidslivet muligheter for å tilegne seg arbeidskvalifiserende kompetanse. Dette gjøres i et samarbeid mellom Nav, utdanningssystemet og arbeidslivets parter. En særlig satsing skal være rettet mot unge som i dag står utenfor aktivitet, arbeid eller utdanning.